

Friesland - De elf fonteinroute 23 en 24 april 2022

Waar in de wereld vind je steden die kleiner zijn dan dorpen? In Friesland natuurlijk. Elf fontein in elf Friese steden, ontworpen door elf kunstenaars uit elf verschillende landen. 11fountains, een internationaal kunstproject voor Leeuwarden-Fryslân, de titel voor Leeuwarden als de Europese culturele hoofdstad in 2018. Mist, ijs, stoom, zeewater. Iedere stad een eigen verhaal met een fontein die daar bij aansluit.

De uitnodiging voor deze tourrit belandde een tijd terug in onze mailbox, afzender: BMW coupéclub Nederland, waarvan we vorig jaar lid werden. Zou dit iets voor ons kunnen zijn? Als half Fries/ half Belgisch koppel kennen we natuurlijk het mooie, groene Friesland, maar deze alternatieve Elfstedentocht is een nieuwe, interessante insteek van een oude traditie en leek ons zeker de moeite waard. Uiteindelijk overtrof het zelfs onze verwachtingen.

Op naar het hoge noorden om in Sneek hartelijk begroet te worden, met koffie en de illustere Friese oranjekoek, door de organisator van de rit Jan Bouma, zijn vrouw Leontine en andere leden van de club.

Op het parkeerterrein bij het van der Valk hotel stonden de BMW-bolides glanzend klaar voor vertrek naar de eerste Friese stad van die dag.

Bolsward

De eerste etappe gaat langs IJsbrechtum met de karakteristieke stelpboerderijen. Verder langs andere mooie dorpjes, stoppen we bij de fontein van zuivelstad Bolsward, een pareltje. De fontein, '**De Vleermuis**', staat voor de uitgebrande Broerekerk, nu een prachtige feest/trouwlocatie met glazen dak. Deze demonisch uitziende vleermuis nodigt, met het trappetje aan de achterkant, uit om die te beklimmen en zo je angst ervoor te overwinnen. Geen idee of dit voor iedereen zo is, maar het levert in ieder geval een toffe foto op.

Harlingen

Ooit stond Harlingen in het teken van de walvisvaart en nu staat '**De Walvis**' als tweede fontein op de route, levensgroot als een echte Potvis. Hij lijkt een beetje verdwaald en helaas in ruste op dat moment. Of neemt hij even een middagdutje? Wie zal het zeggen, hij laat in ieder geval z'n machtige waterstraal niet zien. Van boven op de toren worden we wel beloond met een prachtig uitzicht over de haven van Harlingen en de Waddenzee waar net een boot naar Terschelling vertrekt.

Franeker

De minst 'zichtbare' fontein vinden we daarna, in de oude universiteitsstad Franeker, voor de kerk. '**De Oortwolk**', ode aan de wereldberoemde, in Franeker geboren astronoom Jan Hendrik Oort. Door het lage contrast in kleur met de muur van de kerk, is de fontein niet zo zichtbaar. Jammer, omdat deze, met het verhaal waar die op gebaseerd is, een betere plek had verdiend. Midden op het plein voor de kerk bijvoorbeeld, waar het goed toeven is op het terras met een lekker kopje koffie. Gelukkig staat in het 'roadbook' duidelijk waar we deze fontein kunnen vinden.

We rijden Franeker uit en hebben moeite de route te volgen. Dan maar de rondweg nemen en buiten Franeker de route weer oppikken. Dat is wel het fijne van rijden in Friesland, het blijft eenvoudig om weer terug op een route te belandden.

Leeuwarden

Vlak voor Leeuwarden rijden we in Marssum langs het Popta Slot dat we nu (letterlijk) links laten liggen, maar een volgende keer zeker eens gaan bezoeken.

‘In Friesland komt het water uit de grond’, zei de kunstenaar van deze fontein, toen hij ’s ochtends vroeg de nevel boven de velden zag. De fontein, ‘**Love**’ is daarop gebaseerd. Twee, zeven meter hoge sculpturen, van een jongen en een meisje. Ze lijken elkaar aan te kijken, maar hun ogen zijn gesloten. Ze dromen: ‘Voor kinderen is de toekomst een droom vol beloftes.’

Hier kun je in een 2 meter hoge mistwolk onder de hoofden ronddwalen. Dat ronddwalen werd pootjebaden, omdat er niet meer stoom uit de grond kwam dan tot halverwege de kuiten. De beelden in Leeuwarden zijn er niet minder mooi en imposant om.

Dokkum

Net als voor de schaatsers in een ‘echte’ Elfstedentocht, is Dokkum de uithoek die niet het mooiste stuk van de route is, maar de fontein is de rit zeker waard. Op het marktplein staat ‘**De IJfontein**’, een beetje vreemd vormgegeven blok koper. Ook deze fontein is geen fontein in de letterlijke zin van het woord, het verhaal erachter is ook weer zo interessant dat je er met andere ogen naar kijkt. In het ‘roadbook’, lezen we om zeker de fontein even aan te raken, een goede tip. Brrr.

In Nederland is het, buiten de snelwegen, vaak niet mogelijk om Euro 98 te tanken. Wanneer we er dus wel één tegenkomen, langs de weg naar Dokkum, tanken we gelijk de bak maar weer vol.

Sneek

‘**Hoorn des Overvloeds**’, vinden we, voor de waterpoort, in waterstad Sneek. De naam past goed bij deze gezellige stad waar we met de club overnachten. Het verhaal achter de inspiratie voor de fontein is wat belerend, maar ook wel iets om altijd in gedachten te houden.

Het beeld verwijst naar Fortuna, de godin van het geluk. De overvloeiende hoorn symboliseert de materiële welstand van de gelukkige die ermee in aanraking komt. Maar de gouden bol draait voortdurend om zijn as, zodat het water, net als de toestroom van het fortuin, een onberekenbare kracht wordt. De overvloed die zich toevallig over ons uitstort, kan ons door het lot even snel weer worden ontnomen.

Gelukkig is dit lot ons niet overkomen en gaan we ons opfrissen in de mooie, ruime kamer van het hotel. Niet naar onze gewoonte, waren we een beetje laat voor het aperitief. De kring werd spontaan voor ons groter gemaakt, net als voor de clubleden die na ons kwamen.

Het diner is goed en, na een afsluiter in de bar, is het een heerlijke dag geweest. Nieuwe mensen leren kennen is altijd een verrijking, al werd ons na het diner nog wel even 'humoristisch' gevraagd waarom Belgen bij een Nederlandse club moesten 😊.

IJlst

Na een overdadig ontbijt, de motor wat warm laten draaien voor de tweede dag met de start in houtstad, IJlst. We vertrekken wat eerder om de zaagmolen De Rat te bezoeken, één van de weinige molens die nog in volle productie werkt, maar die blijkt gesloten. Wel leverde het mooie foto's op met de meest kleurrijke fontein van de elf op de voorgrond. De fontein '**Onsterfelijke bloemen - Rikka**' verbindt bloeiende stinzenplanten als element uit de Friese natuur met een oude vorm van Japanse bloemschikunst, Ikebana. Het symboliseert de eeuwige verbintenis tussen mens, cultuur en natuur. Boeiend om te zien hoe twee culturen samen komen in deze fontein. Ook hier in IJlst leidt het roadbook ons weer langs de beste route, zonder vervelende hoge verkeersdrempels.

Sloten

De tour blijft een 'picture postcard scenery' en brengt ons nu naar Sloten. Koeien, schapen, lammetjes en paarden in de wei, mooie huizen tot in de puntjes verzorgd en het zonnetje erbij, geven het fijne gevoel van de lente.

De kleinste van de 11 steden is Sloten. De fontein '**De Kievit**', laat het water stromen op een klein pleintje aan het begin van het stadje. De fontein wijst ons erop dat onze samenleving overvloedig beschikt over iets wat elders in de wereld helemaal niet vanzelfsprekend is: water – de bron van al het leven. De vogel die het meisje koestert is een kievit, een vogelsoort die in Friesland wordt bedreigd. Kievitseieren zoeken, een oude Friese traditie, is hiermee voor altijd verdwenen.

Een cadeautje krijgen is altijd leuk en op het pleintje krijgen we een paraplu met het vorige logo van de club, waarvoor onze dank. Sloten is klein en fijn en we wandelen nog even het stadje in waar een zonnig terrasje lokt, maar we moeten verder naar Stavoren.

Gaasterland laat ons weer een ander stukje Friesland zien met de immense beuken en eikenbossen, waarna we via de dijk, Skarl en Zuiderweg, de route verder rijden langs het IJsselmeer. We passeren de Rode Klif, het monument van de slag bij Warns en zien ondertussen prachtige vergezichten over het water, met rechts van ons een licht glooiend landschap, uniek voor Friesland.

Stavoren

'Eb en overvloed', Stavoren kende naast heel goede, ook bar slechte tijden. Toch wisten de bewoners er het beste van te maken en de schoonheid van de oudste Friese havenstad te bewaren. '**De Visfontein**' in Stavoren doet Eftelingachtig aan en is gebaseerd op een schilderij van Pieter Breugel de Oude: 'Hoe grote vissen kleintjes eten!' We zien een enorme open muil met water sproeiende lippen. Het levert leuke foto's op, maar de vis lijkt een beetje misplaatst, alsof die op het droge naar adem hapt. Gelukkig was er dicht bij een windvrij terras voor een heerlijk kopje koffie en gezellige babbel met andere clubleden.

Hindeloopen

Met nog twee fonteynen op de route wordt de motor weer gestart en vertrekken we naar Hindeloopen, en zonder de rest te kort te doen, het meest pittoreske stadje van de elf. Waarschijnlijk doordat het ooit een gesloten gemeenschap was met een eigen taal, klederdracht en schilderkunst. Parkeren in Hindeloopen kan niet, maar het is een korte wandeling, door kleine straatjes tot aan de fontein. Een beetje vreemd bouwsel van geweien en vogels ligt naast een watertje. Inspiratiebron voor de fontein, 'Flora en Fauna', van Hindeloopen is de levensboom op het stadswapen, met het hert en de hinde die hem omringen. De boom symboliseert de levensenergie en er zetelen exotische vogels in, water spuwend met elkaar. Het geluid van het water werkt wel wat op de blaas, dus eerst even een toilet bezoeken is raadzaam.

De clubleden nestelen zich voor de lunch op een terrasje met mooi uitzicht op de haven van Hindeloopen. Voor ons te vroeg voor de lunch en we besluiten een keramist te bezoeken die we kennen in Workum. Helaas is hij er niet, maar de gelegenheid zal zich nog wel eens voordoen.

Workum

Dan maar de 'De Woeste Leeuwen van Workum' bekijken. Het 'roadbook' geeft weer perfect aan waar we kunnen parkeren om deze jongens te bezoeken. De levensgrote leeuwen staan aan het haventje van Workum en doen naïef en teatraal aan. Ons kunnen ze in eerste instantie niet boeien en het lijkt net of ze als vechtende katten water naar elkaar sproeien. Als we aan de andere kant van de leeuwen staan geeft het toch wel een ander perspectief op het geheel en een ander zicht naar de stad Workum toe.

Na het bezoek aan de leeuwen, is een bezoek aan het terras van Hotel 'De Gulden Leeuw' een mooie afsluiter, waar we nog wat eten en later van iedereen afscheid nemen. Het is een mooie trip geweest, die ons Friesland op een andere manier heeft doen ervaren.

Samen een passie delen schept een band en we gaan zeker nog eens mee. We nodigen jullie uit om ook de mooie streken van België eens te ontdekken.

Met Fries-Vlaamse groeten,

Jeannette Hanenburg en Leo Custers

Antwerpen, 27 april 2022.